

співатікі сёння, і яму няма аніякай спад-
да таго, што ў тэатра, акрамя загата і
співаткі, былі калісьці і сцудовныя тэ-
дасягненні. Можна і трэба гаварыць пра
рыя традыцыі. Але нельга размаўляць
традыцыі прыкрываць сваю грамадзян-
дасталася, нежудежнае шуканне новага.
У тэатры вельмі густа пераплецены
кваторчачыя і вельмі рэдкія — «мэста-
Нам, малады, вельмі прыкра слухаць, і
сам, апраўдаваючы тыя ці іншыя вярне-
сці ў рабоце тэатра так званыя «квітэ-
неабходнасны». Страшнае гэта паняццё,
апраўдаваючы усё — ад бесцэнсновага пра-
чання акцёраў на ролі да дзікай і пер-

ЗРОБЛЕНА Ў МІНСКУ

Нагаткі з выстаўкі

Хаджу па выстаўцы тавараў народнага спажывання прадпрыемстваў горада Мінска і размаўляю з наладчыцай цікавага субсіепа. Слышэцца для гартура мабілі для аднапакетнай кватэры. Не магу не падзіліцца захаплення субсіепа. На дзіва зручна, прыгожа, зроблена з густым набор прынтаў для вырабу мабілей фабрыкай «Радзіма». Шафа, стол, шэсць крэслаў, сервант, скартэр, каніпа-ложка, столік для тэлевізара. Матэрыял — адбелены асбэст, без якіх там ні было інкрустацыя дубам, арэкам ці чым іншым. (Ох, гэтыя інкрустацыі — разлічаны яны на густ не надта патрабавальны, затое цану на прадмет павышаюць надта). Уся мабілі ў наборы — невялікіх габарытаў: улічаны вышыня і памеры сучасных кватэр. Але плошчу стала пры патрэбе можна павялічыць у два разы. А шафа, наадварот, адчыняецца свабодна нават тады, калі прастора перад ёй у два разы меншая за шырыню кожнай дзверкі. Як выгада адрынавацца гэтая шафа ад грубастых гардэробаў, якія ўсё яшчэ выпускаюцца некаторымі фабрыкамі. І якія, дарэчы, ёсць і на выстаўцы.

Мой субсіепа прыкавае, як лепей гартура расставіць. Ён абурэцца, што сёлета фабрыка выпусціць толькі сто такіх гартураў («Гэта ж здым з пакупніцкай»). Ён дапытваецца, ці можна будзе купіць толькі частку, а не ўсе прадметы гартура. Ён раптам заўважае, што на столік для тэлевізара аўтарам нібы не хпіла фантазія! — спрашчаючы, горшы за астатнія рэчы гартура. Выказвае меркаванне, што, мабыць, і канструкцыя ложка-каніпа варта папярэдняй.

Ён гаворыць, тэмпераментны і часам не надта паслідаючы, гэты мой субсіепа. Але супярэчлівае яго адрозненне і даравальнае субсіепа, з якім я — ды і не адыні пі — ахотно гаворыў на выстаўцы — гэта сыхатак з волгакіма наведвальнікаў. Сыхатак, за якім паўстае шматобачны, патрабавальны і — што асабліва прыемна — наладчыца культуры пакупнік і спажывец.

Шчыра кажучы, у мяне склалася ўражанне, што арганізатары выстаўкі ўжо загалі трохі яго пабавіліся. Ці не таму, як пічыты, насяроджане стаяць перад таварамі некаторых прадпрыем-

роўна возмучу, мабілі ж не чапае.

У чалавечай натуре — характэрная асаблівасць: адчувацца або на вельмі добрае, або на вельмі ж плагае. У першым выпадку — захапляюся, у другім — абурэаюся. На паўе рэчы пасрэдна, шэрыя — праходзіць абывае, іх некая проста не заўважае. Так у літаратуры, у мастацтве — так і ў побыце. Між тым, шэрыя, пасрэднае можа страшыцца за яўную халтуру: тую — аблаш, выкрыюць, а на пасрэднае — махнуць рукой.

Мой разумны субсіепа — сыхатак з волгакіма наведвальнікаў — таксама вельмі многае на выстаўцы абмінае. Такое, пра што не скажаш ні добрага, ні кепскага. Напрыклад, суверені. Рэч гэта не першая неабходнасць — не мабілі, не адзенне. Але хто не сутыкаўся з праблемай, што падарваць прыкладзе на ўспаміні аб яго прыездзе ў Мінск? Якія дробязі ўзяць з сабою, ад'язджаючы ў турысцкае падарожжа?

Мала, вельмі мала прапануюць нам для гэтага мінскія прадпрыемствы. І выстаўка — таксама. А тое, што прапанована, дапамагае, наадварот, некавае. Вось драўляныя шкатулкі-кіжкі. Чаму ў малюнках на іх так мала выдумкі і густу? І якая ж бедная фантазія патрэбна, каб цалкам паўтарыць на веку такую, прынамсі, вокладку: «Янка Купала. Алег. Дзетгі. 1945 год». Чаму імяна гэтае купалаўскае выданне рашылі захаваць аўтары шкатулкі ў памяці людскоў? Чым яно такое адметнае?

Дарчы — хто гэтыя аўтары? Чаму імяна мастакоў — людзей, што стваралі і добрыя, і не вельмі добрыя ўзоры — на выстаўцы не называю? Хіба публікацыя — не стымул для лепшай работы?

Выстаўка выклікала жывую цікавасць і яшчэ раз паказала, што мінчане — патрыёты свайго горада. Хочацца ім, каб тавары з маркы «Мінск» завабавалі ўсё больш і больш прыхільнасцю і свай высокай культурай і густам. І мастацкім саветам прадпрыемстваў трэба ўважліва паставіцца да выказванняў «субсіепа», а расказаў аб якім пачаў я гэтыя нагаткі.

Ул. МЕХАУ.

Адбыўся заключны канцэрт у дэкады творчых спрэчак «Смадаўныя калектывы» Палаца культуры прадпрыемстваў. У канцэрце прынялі ўдзел шматлікія гурты і асобныя выканаўцы.

На заднім плане: уперасе — танец «Рускі суверен» у выкананні дэкады «Смадаўныя калектывы» Палаца культуры прадпрыемстваў. У канцэрце прынялі ўдзел шматлікія гурты і асобныя выканаўцы.

Фота Ул. КРУКА.

МУЗЫЧНАЯ ХРОНІКА

У антавай зале Брэсцкага музычнага вучылішча адбылося выступленне ўдзельніка Міжнароднага конкурсу імя Чайкоўскага Анастасіі Галабоўска, якая ў сваю чаргу ўзяла ўдзел у музычнай школе і цэнтры вучышча ў Ленінградзе.

На канцэрт маладога піяніста прыйшлі не толькі яго бацькі, якія жывуць у Брэсце, але і прыхільныя знаёмыя, сябры, якіх іхны таленту. А. Галабоўска выканаў перад мінчанамі першы партыяны канцэрта Чайкоўскага і Канцэрта Рамеа. Яму акампаніраваў на другім фортэпіяна заступнік педагога БССР Я. Дабра-творца.

А. Галабоўска выступіў таксама перад калектывам музычнай школы, для якой раней выжыў і падрыхтаваў усе партыяны ад Другага Міжнароднага конкурсу імя Чайкоўскага.

Перад мастацтвамі музыкі Швейцарска, Мінска, Бабруйска выступіў з канцэртамі маскоўскі эстрады артыст пад кіраваннем і пры удзеле Барыса Ранскага. У выкананні вліяні канцэртнай праграмы ўдзельнічалі спевані В. Лешчын, І. Цыганкоў, акампаніраваны квінтэтам, канферанс А. Доля, артысты танцавальнага і арыгінальнага жанраў. Усёго маскоўскія артысты далі для працоўных Беларусі 8 канцэртаў.

Балетам «Мара» Я. Глебава заахочыў сезон 1961-62 гг. Беларускі дзяржаўны тэатр оперы і балетаў. У пачатку чэрвеня калектыв тэатра выйшаў на гастролі ў РСФСР. 5-га чэрвеня беларускі артыст оперы «Мара» пачаў свае выступленні ў Волгаградзе, дзе на працягу месяца выканаў праграму горада-героя лепшых оперных і балетных спектакляў. У ліпені тэатр будзе гастрэліраваць у г. Калінінградзе.

Сэзон кампазітараў БССР наладзіў для вучышча і настаяніца 14-й сярэдняй школы горада Мінска канцэрт з тавару беларускіх і савецкіх кампазітараў.

З уступным словам выступіла музыканта А. Ранава, якая расказала аб сучаснай кампазітарскай дзейнасці, аб буйнейшых кампазітарскіх распусліні. У канцэрце прымаў удзел група салістаў-спявакоў і інструменталістаў.

ПОЛЬСЬКАЯ ЧАСОПІС ПАВЕДАМЛЯЕ...

ВЯЛІКАЯ ПАПУЛЯРНАСЦЬ

Колькасць польскіх газет і часопісаў, якіх распаўсюджваюцца ў Савецкай Саюзе на падліцы, праз кіёскі «Саюздруку» складала пераважна 367 тыс. экзэмпляраў, у тым ліку звыш 30 тыс. экз. газет і 330 тыс. часопісаў.

«Трыбуна людю» чытаюць у СССР 14 тысяч чалавек. «Жыццё Варшавы» — каля 6 тысяч, «Голас працы» — 2700.

Вялікая папулярнасць у СССР карыстаюцца польскія грамадскія-палітычныя і літаратурныя часопісы. Найбольшы поспех мае часопіс «Польшча», які выддаецца на рускай мове (95 тыс. экз.). З іншых польскіх часопісаў «Экран» распаўсюджваецца ў колькасці 50 тыс. экз., «Фільм» — звыш 45 тыс., «Кабета і жыццё» — 25 тыс.

Польскі друк ведаюць і чытаюць ва ўсіх рэспубліках СССР, больш за ўсё ў РСФСР, на Украіне, у Беларусі і Літве.

ДОКТАР ГАНОРЫС КАУЗА

Сенат Варшаўскага ўніверсітэта прысвоіў званне доктара ганорыс кауза выдатнаму савецкаму вучоному, правадзейнаму члену АН СССР, прафесору С. Струміліну за выдатныя дасягненні ў галіне эканамічных навук.

Прафесар С. Струмілін напісаў каля 200 навуковых работ па ста-

тысціцы, эканаміцы, планаванні і гісторыі народнай гаспадаркі Савецкага Саюза. Рад яго работ перакладзены на польскую мову.

РАЗМІСЦЕННЕ СВАБЕДНЫМ СПЕЦЫЯЛІСТАМІ

У Ленінград выехаў прафесар Рамуальд Ізбартовіч, яны разам з савецкімі спецыялістамі будзе наведваць работамі ў ўмаваўнаю палмурка гістарычнага палаца, былой летняй рэзідэнцыі Пятра Вялікага.

Цудоўны, пабудаваны ў стылі барока палац, які адносіцца да найбольшых скарбаў еўрапейскай архітэктуры таго перыяду, быў моцна разбураны фашызмам ў 1941—1943 гг. і адноўлены потым савецкімі архітэктарамі.

Цяпер распрацаваны і цікавы план умацавання і захавання 250-гадовага палмурка палаца ад дзеяння палімернай вад (Петрапа-лац размешчаны на беразе Фінскага заліва).

ДЗЕ ВІСТАВІ

Вядуцца работы па падрыхтоўцы дзяюх вялікіх-польскіх выставак у СССР.

Першая будзе адкрыта ў Мінску 22 ліпеня, у свята вызвалення Польшчы. Другая — у кастрычніку гэтага года ў Тбілісі.

ПАЭТ-ГРАМАДЗЯНІН

САБІР

МАЯ ДУША

Душа мая! Сокалі! Запалі! Дабра! Які думка мая, узнялася, лунай! Ліці, падмайся аж за небакрай! Бо ў целе мая толькі змрок, цесната! Што цела! Глядзі! І яго ты пакіні! Ты будзеш у ім да снэнчана палац. Ты, копаля, будзеш са мной гараваш. Не зможаш тугі майой чорную плынь. Забудзеш пра цела! Яно ж бо не а! Цябе засмучае расстанне са мной! Ды ты — гэта я, толькі воблік не той, А я — гэта ты! Ты навокі мая!

Ты пойдзеш — з разам з тэбою пайду: Не жаль, мы палонныя цела майго! Ды ворагі марна чакаюць таго: Пакуль ёсць жыццё, я не прападаю!

Мы шчасця, душы, у жыцці не знайшлі. Хучэй жа ў ім да нераздзела кут. Дзе сін чалавек свой знойдзе прыют, Як толькі ён зробіцца жывёнай зямлі.

Запын — ты, што спявае ў крыві, Свабода, разліся, як водасвет зары! Свабода, вясняна, вясняна гары! Свабода-красуна, вясняна жыві!

БАЮСЯ!

Ці ранкам блукаю па родных палях — Шыпынны калючкі не страшныя мне. Ці ўночы гуляю па стэпах сініх — Змяя пад нагою не страшныя мне. Ці возна ў дарогу ў мяне карабелі — Ні бурі, ні хвалі не страшныя мне. Ступіце, адзіночкі, на бераг чужы — Дзікунасца племя не страшныя мне. Як сонца прамень, упаду на вулкан. І той загрукчае — не страшны ён мне. Калі я сплунуся, як ценя, на ляс — Ні воўка, ні тыгра не боязна мне. На льюць ноздрам набрыду ў трыскагу — Не кінуся бегчы, — не боязна мне. Спыніце на могілках я сплунуся — І ценя ўрадавана не страшныя мне. Руны прытулак часовы дадуць — Сусветна з чарчым не страшныя мне. Куды б ні забрыў я на шары зямным — Нагойшыя злыдні не страшныя мне. Вандрую гадамі па зямлях чужых — Намешкі чужынцы не страшныя мне. Калі ж да мяне правядуць ідзе, Паклясця ўсімі саятымі маю.

Яго вося, хоча страху не знаю зусім, Баюся. О згін ты, мой вораг стары! Крыўных я зымак баюся тваіх! Так, такі Яны страшныя, страшныя мне!

Пераклад Б. ДУДНІК.

Свабодны паэт, я прызнаю, моёй страною пісаць О добрых дэлах, а таксама О славе дурной пісаць. Сіняшым — днём, а поўнач — аб'яваю тымой пісаць, Крывое — крывым, прамое — чорнаю прамой пісаць —

Так пісаў у адным са сваіх праграмных вершаў выдатны азербайджанскі паэт-сатырык, паэт-грамадзянін, стагоддзе для нараджэння якога адзначае сёння.

Сабір (Міраз Алекпер Таірзаде) займае асаблівае месца ў дэкадэчэскай літаратуры. Творчасць паэта была пераважна звязана з сатырычным часопісам «Мала-Насрадзіна», які аб'ядноўваў вакол сябе лепшых прадстаўнікоў азербайджанскай інтэлігенцыі, смела выступаў супраць царызму, супраць місцовых памешчынаў і капіталістаў, рэлігійных фанатых і цемрашалаў. Пад уплывам гэтага дэмакратычнага часопіса паномаў загучалі вершы Сабіра, талент якога быў скаваны на першым часе ўстарэлымі паэтычнымі формамі, рамкамі ўсходняга класіцызму.

Можна нават сказаць, што росквіт сабіраўскай творчасці і пачынаецца з таго часу, калі ён напісаў першы сатырычны верш і калі ён быў змешчаны ў часопісе. Першыя сатыры Сабіра стваралі рэалістычную карціну жыцця і быту мясцова-партыяна-хальнага грамадства, не толькі Азербайджана, але і ўсяго мусульманскага ўсходу.

Сатырычны талент Сабіра рос надзвычай хутка. Зарыўчыны сталым актыўным супрацоўнікам часопіса «Мала-Насрадзіна». Сабір не мог стаць у баку ад палітычных падзей і абмяжоўваць кры-

тыку грамадства толькі сатырай на неаучыта і фанатых, заклікаў да культуры і прагрэсу. Разам з часопісам рос і паэт, ён усё больш станаўся песняром рэвалюцыйнага руху, паэтам працоўных мас. У многіх сваіх творах Сабір паказвае чытачу-працоўніку фабрыкі і зямлі-завяржы твар таго, хто «прыгнанае і балюе», твар эксплуатацара, ад якога нельга чакаць літасці і чалавечнасці.

Не будучы пралетарскім паэтам, не разумеючы да канца характар класавых узаемаадносін, Сабір прама не заклікаў да звяржэння існуючага ладу, не ставіў пытаньняў пралетарскай рэвалюцыі. Але сваім тэматычным і ступенным супраць дэмакратыі і прыгнанаўска, сваім бязлітасным выкрыццём наскрозь іжывага феадальна-памешчынага грамадства паэт аб'ектыўна дапамагаў пралетарыату ў яго барацьбе.

Сабір выступае як верны сын народа, які носіць у сваёй душы яго смутак і гора, як перадачы баць, гатовы да барацьбы, як паэт, які выказвае ў сваіх творах думу і надзею працоўнага людю.

Так отдыць печаль певцу, Чалавек нудны і бед! Врэмя, каб выскі спорыць Стал носьбітам поэт.

(Першымане)

Паэт быў усея накіраваны ў будучае, бачыў і адзначаў амаль ва ўсіх сатырах ледзьве прыметны парасткі гэтага будучага. І народы нашай краіны, дзе свята захоўваецца ўсё, што створана светлым чалавечым геліем, шануюць і любяць выдатную спадчыну Сабіра, якім на праву ганарыцца азербайджанскі народ.

Па п'есе Маякоўскага

Гэтым днём Беларускі рэспубліканскі тэатр юнага глядача паказаў мінчанам сваю новую работу — феэрычную камедыю па п'есе Уладзіміра Маякоўскага «Клоп».

Спектакль пастаўлен гаюўным рэжысёрам тэатра Б. Дактэвічам. Афармленне мастака А. Тарасова. Музыку напісаў кампазітар Я. Глебаў. Галоўныя ролі выконваюць: заслужаны артыст БССР У. Г. Говар-Бандаронка, артысты П. Дубашынскі, К. Каралёва, А. Мацюкевіч.

Тэатр запрасіў на прэм'еру сястру паэта — Людмілу Уладзіміраву Маякоўскую. У гэтым спектаклі яна выступіла перад глядачамі з кароткай прамавой, у якой падзякавала калектыву тэатра за добры спектакль, а глядачам — за цёплы прыём.

Разам з Людмілай Уладзіміравай у Мінск прыехаў сябра таленавітага савецкага паэта

П. І. Лавут. Ён прывёз з сабой дакументальную карціну аб Маякоўскім, якая была паказана на калектыву тэатра.

К. КІТАВІЧ.

На летнія гастролі

Бабруйска перасоўны драматычны тэатр з пачатку гэтага года выпусціў сатырычныя спектаклі «Апошні крок» В. Зуба, «Дзіўны дом» П. Васілеўскага, «Хукара замкунан» А. Сафронава, «Выпадковы сустрач» Р. Назарова. Вядзецца работа па грунтоўнаму аднаўленню спектакля «Расцідае нае глядзі», які будзе прысвечаны 80-годдзю з дня нараджэння народнага паэта Беларусі — Які Купала.

З 19 га гастролі тэатра выехаў на гастролі ў райны Швейцарыі і Гродзенскай абласцей. Яго спектаклі ўбачаюць у Крычэве, Оршы, Лепелі, Палачку, Мірах, Глыбокім, Із, Гродна, Навагрудку, Карэлічах. Усёго будзе дадана 180 спектакляў, з іх не менш 150 — у сельскай мясцовасці.

А. АРКАДЗЕВ, гадоўны рэжысёр тэатра.

У мінулыя гады ў Мінску адбылося закрыццё зімовага канцэртнага сезона. У заключным канцэрце разам з Дзяржаўным сімфанічным аркестрам БССР (дырыжор В. Дубоўскі) выступіла прафесар Парыжскай кансерваторыі піяністка Магда Таліяфэро, якая ў тэлецытэ настаяўня паўстае Другага Міжнароднага конкурсу імя Чайкоўскага Крысціян Бія. М. Таліяфэро выканала ў суправаджэнні аркестра Другі партыяны канцэрта Шапана. У гэты ж вечар аўтары музыкі і цынаасцы праслушалі ў выкананні аркестра Шостыя сімфонію Чайкоўскага, «Вальсы» Раўеля, а звыш праграмы — «Сумны вальс» Сібеліуса і «Бенгерскі танец» М. Г. Брамса. За дзень перад гэтым адбыўся сольны канцэрт французскай піяністкі, якая іграла творы Шумана і Шапана.

На заднім плане: выступала М. Таліяфэро.

Фота Ул. КРУКА.

Галоўны рэдактар Н. Е. ПАШКЕВІЧ. Рэдакцыйнае калегі: З. І. АЗГУР, А. І. БУТАКОУ, К. П. ГУБАРЭВІЧ, В. Ул. ІВАШЫН, А. Н. МАРЦІНОВІЧ (адказны скартэр), П. Ф. ПРЫХОДЗЬКА, Р. К. САВАЛЕНА (намеснік галоўнага рэдактара), М. Г. ТКАЧОУ, І. З. ШАРАХОУСКІ, І. Б. ШАЦІЛА, Р. Р. ШЫРМА.

«САЮЗДРУК» РЕКАМЕНДУЕ УСІМ,

хто хоча рэгулярна чытаць новыя раманы, апавесці, апавяданні рускіх і беларускіх пісьмемнікаў, быць у курсе падзей, якія адбываюцца ў культурным жыцці рэспублікі і ўсёй краіны, а таксама пазнаёміцца з творчасцю прагрэсіўных замежных пісьмемнікаў,

ВЫПІСАЦЬ ГАЗЕТЫ:

ЛИТЕРАТУРНАЯ ГАЗЕТА	ЛИТЕРАТУРА І МАСТАЦТВА
ЛИТЕРАТУРА І ЖИЗНЬ	СОВЕТСКАЯ КУЛЬТУРА

Часопісы:

БЕЛАРУСЬ	МАЛАДОСЦЬ
ВОПРОСЫ ЛИТЕРАТУРЫ	НОВЫЙ МИР
ДРУЖБА НАРОДОВ	НЕМАН
ЗВЕЗДА	ПОЛЫМЯ

Падпіска на другое паўгоддзе гэтага года прымаецца ўсімі прадпрыемствамі і асобамі і «Саюздруку».

«Саюздрук» Міністэрства сувязі БССР.

— Арэвуар, мадам Феміда! Мал. Ул. БАРАНОУСКАГА.